Ao. 1855. Donderdag,

No. 35. 22 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1855.

Maart 21. Van de slavin *Lolo*, geboren in 1835, dochter van *Jansij*, en haar kind *Pauline Marie*, geboren in 1854, toebehoorende aan N. en E. Herbert.

» » Van de slavin *Babet*, geboren in 1806, dochter van *Amerentie*.— toebehoorende aan Plant. *Halle in Saxen*, divisie *Boven Cottica en Perica*.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN. 1

Eerste afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 21 Maart 1855.

(4239) Ten verzoeke van den Heer Eugène d'Artenaij, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN. 1

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 21 Maart 1855.

(4240) Ten verzoeke van den Heer Charles Fitz, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Post - Kantoor.

De ondergeteekende brengt ter kennis van belanghebbenden, dat volgens berigt bij hem ingekomen, de Brieven, bestemd voor de *West-Indische Kolonien* en voor de *Noord Amerikaansche Staten*, alsmede voor andere *Europesche plaatsen*, buiten Nederland, aan het Postkantoor alhier ter frankering en verzending per de Mail van 21 Februarij ll. bezorgd, zijn vermist en noodigt hij dientengevolge de belanghebbenden uit, om het frankeergeld ten Postkantore alhier daarvoor betaald, te komen terug ontvangen.

Paramaribo, den 19 Maart 1855.

De Ambtenaar belast met de Posterij,

J. S. BURNE.

Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels* zijn gedevolveerd de onderstaande boedels als:

Van Evert Hendrik Jan Timmer (overleden op den 27 Januarij 1855) den 3 Februarij 1855, en » John Elder en daaraan behoorende ⅛ aandeel in de plant. *Concordia*, en ¼ aandeel in het *kwart lot* LL, den 1 Maart 1855.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelver opgeroepen, om aan het Departement voornoemd, van hunne pretentien aanteekening te doen en hunne verschuldigden aan te zuiveren, op pœne van verstoken te zijn van alle regt en actie tegen de voormelde boedels.

Paramaribo, den 21 Maart 1855.

De Curator en Weesmeester,

(3958) CHs. LIONARONS.

Van de Plant *Vaderszorg en Carelsdeel* worden bij inschrijving te koop aangeboden:

14 BALEN LANGEDRAADS SCHOON KATOEN, te bezigtigen in het Waaggebouw.

De inschrijvingen worden aangenomen ter Griffie van het Geregtshof tot Zaturdag den 24 dezer des morgens te 9 ure.

Bij goedkeuring van het hoogste bod moet het Katoen onmiddellijk tegen *Comptante Betaling* door den kooper worden overgenomen.

Sequesters der voornoemde Plantage,

(3942) EGBERT VAN EMDEN c. s.

Nieuwstijdingen.

Paramaribo, *den* 21 *Maart* 1855.

Wij vestigen de aandacht van belanghebbenden op de aanvraag namens het Bestuur van *Cayenne*, voor de levering van 4,126 gallons Dram bij inschrijving. (Zie Advertentie). Het welslagen dezer proeve zal ongetwijfeld tot belangrijke aankoopen aanleiding geven.

Frankrijk.

De Fransche minister van buitenlandsche zaken heeft, onder dagteekening van 26 Januarij jl., eene belangrijke circulaire betrekkelijk het Oostersche geschil aan de Fransche gezanten in Duitschland gerigt, waarin het volgende voorkomt: » Zoodra Rusland zijne heerschzuchtige plannen ontmaskerde, heeft onze staatkunde zeer bepaalde omtrekken aangenomen. Turkije bij te staan in zijn weêrstand tegen eene onregtmatigen en voor het algemeene magtsevenwigt gevaarlijken aanval, door eene ontzagwekkende verklaring van aller eenstemmigheid Rusland te doen afzien van eene door het algemeen regtsbesef gewraakte onderneming, des noods al de krachten van Europa tot afwering van een gemeenschappelijk gevaar te vereenigen, dat was het plan van Frankrijk en Engeland. Gedurende het afgeloopen jaar hoopten wij zoo doende ons doel te bereiken. Te Weenen werden conferentien geopend; en reeds uit de keuze dier plaats, gelijk uit onze gedachtenwisselingen met Oostenrijk en Pruissen, bleek genoegzaam, dat Frankrijk en Engeland, wel verre van Duitschland te willen voorbijgaan, integendeel wenschten zich met hetzelve te verstaan, het in zekere mate tot regter in het geding te maken, althans niet buiten zijn weten en tegen zijn belang het geschil af te doen. Nog nooit, geloof ik, was het gebeurd dat twee oorlogvoerende mogendheden van dien rang over de deugdelijkheid harer zaak, toen deze reeds door hare legers werd volgehouden, een plegtig advies vroegen van andere mogendheden, insgelijks van den eersten rang, maar nog door niets gebonden, en dusver in naauwe betrekking met de tegenpartij staande.

» Doch, dat daargelaten, terwijl de sedert 1815 onder de groote Staten heerschende geest van verzoening door Frankrijk en Engeland gehuldigd werd, kan men zeggen dat de eerste protokollen der Weener conferentie als de considerans waren van een door Europa tegen Rusland geveld vonnis; en men behoeft ze slechts te herlezen om te zien dat in diezelfde protokollen buitendien de grondslagen gelegen waren van een werkdadig verbond tusschen al derzelver onderteekenaren. De aard der zaken moest hen van de theorie tot de praktijk doen overgaan. Het was niet mogelijk dat de kabinetten van Berlijn en Weenen op den duur, als ik mij zoo uitdrukken mag, de rol van een in consult geroepen geneesheer speelden; en weldra kwam het zoover, dat men óf tot daden overgaan óf zich klein maken moest. Op dit punt is het dat tusschen de beide groote Duitsche hoven zich oneenigheid voorgedaan heeft.

» Pruissen hield op, zich bij de conferentie te doen vertegenwoordigen; en al heeft het, gelijk het beweert, niet uitdrukkelijk geweigerd ze bij te wonen, het is althans uitgemaakt en ook door het gemis van Pruissens naam onder de nota's van 8 Augustus blijkbaar, dat deze mogendheid niet langer hare verklaringen en handelingen in volle overeenstemming met die van Oostenrijk meende te moeten houden.

» Deze staat van zaken werd al erger en erger; en het verdrag van 2 December kwam tot stand. Voor het Berlijnsche kabinet is uitdrukkelijk de toetreding tot deze overeenkomst opengehouden; en het Fransche gouvernement heeft alles gedaan om die toetreding te verwerven; gelijk zijne bondgenooten heeft het zich geleend tot iedere inschikkelijkheid in den vorm, welke het Pruissische hof tot aansluiting kon bewegen. Dusver hebben zijne pogingen niet gebaat; en de tegenwoordige houding van dat hof schijnt te bewijzen dat deszelfs stroefheid niet zou moeten worden in verband gebragt met een punt van diplomatieke beleefdheid maar met eenen kring van denkbeelden, waarin noch Engeland, noch Frankrijk, noch Oostenrijk deelen. Uit dit

oogpunt is het eene zaak van bedenkelijken aard voor den Duitschen Bond, en alleen van die zijde wil ik ze met u beschouwen.

»In spijt van de opregtste en standvastigste wenschen der Westersche mogendheden, is eene breuk van zedelijken aard tusschen Oostenrijk en Pruissen gekomen, en hierdoor staat Duitschlands eenigheid wankel, terwijl zij door de eendragt dier beide boven verzekerd zou zijn. De zamenwerking kan alleen hersteld en bevestigd worden door de vastberadenheid en het doorzigt van de andere leden des Bonds.

»De Bondsvergadering moet kiezen tusschen twee zienswijzen: Oostenrijk, eene zamenwerking van bloot defensiven aard vragende, meent dat het tijd is om zich tot het verleenen daarvan gereed te maken; het wijst op den geheelen staat der zaken, op de zamentrekking van Russische troepen aan zijne grenzen, op de verpligtingen waaronder het zich gebragt heeft door de Donau vorstendommen te bezetten, en tot wier naleving het in een oogenblik zou kunnen genoopt worden door eene beweging gelijk de jongste inval van Russische troepen in de Dobrudscha; ten slotte voert het aan, dat het herstel des vredes nog niet verzekerd is doordat Rusland eenen grondslag voor onderhandeling aangenomen heeft.

»Pruissen daarentegen verklaart, zich op de gezindheid van het Russische kabinet geheel te verlaten en alzoo voorzorgmaatregelen tegen het ingebeelde gevaar van eenen aanval onnoodig te achten. De Hemel verhoede, mijnheer, dat ik iemands bedoelingen verdacht make; maar ik mag zeggen dat men bij een strijd tusschen betuigingen en feiten, tusschen gissing en zekerheid, niet eenvoudiger en wijzer kan doen dan zich te houden aan hetgeen door een ieder op dezelfde wijze beoordeeld kan worden.

»Is het niet waar dat eene aanzienlijke en strijdvaardige Russische krijgsmagt in Polen en op de grenzen van Gallicie en Zevenbergen gelegerd is? Dat de Oostenrijkers en de Russen aan den Pruth of den Beneden-Donau door een toeval handgemeen kunnen worden? Dat de betrekking tusschen de kabinetten van Weenen en St. Petersburg van uiterst teêren aard is? Kan men zeggen dat er algemeen geloof aan een spoedig herstel des vredes bestaat? Is het zelfs niet onzeker of de toetreding van den vorst Gortschakoff tot de vier waarborgpunten wel van zulk een aard is als eerst geloofd werd? Men kan deze vragen niet doen zonder ze te gelijk te beantwoorden en alle aanzoeken van Oostenrijk bij zijne eedgenooten te regtvaardigen.

»Ik heb niets meer te behandelen, mijnheer, dan twee grieven van het Berlijnsche kabinet: dat het niet met den voortgang der onderhandelingen bekend gehouden is, en dat men het voor de toekomst van het overleg over de Europesche aangelegenheden schijnt uit te sluiten.

»Aangaande het eerste punt zal ik alleen zeggen dat, zoo er gewigtige beschikkingen gemaakt zijn zonder Pruissens deelneming, zulks een gevolg daarvan is dat het zich zelf afgezonderd heeft van de mogendheden, die niets liever wenschten en nog wenschen dan zich met Pruissen te verstaan. De wil der meeerderheid is de wet voor iedere vereeniging van menschen, terwijl onderling vertrouwen hare ziel is. Pruissen verkoos niet te blijven en verder te gaan op het terrein hetwelk met meer vastberadenheid door Frankrijk, Engeland en Oostenrijk ingenomen werd; het had regt om die keuze te doen, ik erken het; maar zoodra het van dat regt gebruik maakte, scheidde het zich van de overige mogendheden, en dezen hadden voorzeker het regt om niet langer met Pruissen in afspraken en vertrouwelijke mededeeling harer verdere plannen te treden. Dit zijn waarheden van den allereenvoudigsten aard.

»Het overleg over de Europesche aangelegenheden is in de laatste veertig jaren doorgaans tusschen vijf mogendheden gehouden. Evenwel is, in eene der vroegere handelingen over het Oostersche vraagstuk, door vier van die mogendheden, zonder Frankrijk, eene schikking gemaakt. Het gezamelijk overleg is eerst hersteld na het voorval hetwelk aanleiding tot het verdrag van 13 Julij gaf. Iets gelijksoortigs zou alzoo in de tegenwoordige omstandigheden kunnen plaats hebben zonder afwijking van den regel. Om zich in een geding te kunnen mengen, moet men eenen regtsgrond hebben; en de eenige regtsgrond, dien Pruissen aanvoert, is zijne hoedanigheid van groote mogendheid. Door wien ooit aan het Berlijnsche kabinet zijn rang moge betwist worden, niet door ons, mijnheer; maar in deze wereld zijn geene regten zonder pligten; en gemeenlijk onderhandelt men niet over de vredesvoorwaarden, tenzij men oorlog gevoerd of zich ten minste onderworpen heeft aan de kans om in den oorlog betrokken te worden. Is zulks met Pruissen het geval? Heeft het eene keuze tusschen de oorlogvoerende partijen gedaan? Is het met Rusland in verbond getreden of wel met ons? Zoolang het geen partij kiest, geeft het vrijheid tot alle onderstellingen en sluit het zich eigenwillig buiten de conferentie. Zou het daartoe welligt toegang kunnen vragen op grond van het verdrag van 13 Julij 1841?

»Aangaande dit verdrag moet een van beide aangenomen worden: òf het is wegens zijne voorafspraak een veelbeduidend staatsstuk; òf het strekt alleen om in zijne bijzondere bepalingen een door de Porte aangenomen regel of gebruik te bekrachtigen. Kortom, Europa heeft in dat verdrag een wezenlijken waarborg aan Turkije willen geven, òf slechts aan Frankrijk eene gelegenheid verschaft om met eere weder in de Europesche raadsvergadering te treden.

»Door ons is de eerste dier beide opvattingen omhelsd; en vooral als onderteekenares van het verdrag van 13 Julij 1841 zijn wij den Sultan thans ter hulp gekomen. Zoo Pruissen aan dat staatsstuk, hetwelk het onderteekend heeft, dezelfde waarde toekent als wij, dan mogen wij zeggen dat het zich aan de daaruit voortvloeijende verpligtingen onttrokken heeft, en dat het, bij volharding in zijne betreurenswaardige lijdelijkheid, het regt verliest om deel te nemen aan de herziening van een verdrag hetwelk het goedvindt onuitgevoerd te laten, of wel van alle beduidenis te ontdoen. Alsdan zou er niets anders te doen blijven dan bij het eind der onderhandelingen een middel te vinden om ons met het Berlijnsche kabinet te verstaan over het eenige gedeelte der overeenkomst van 13 Julij 1841, hetwelk in deszelfs oog eenige waarde zou gehad hebben, dat is te zeggen, over de regeling der vaart van oorlogsschepen door den Bosporus en de Dardanellen, of over het sluiten dier zeeëngten; en het Fransche gouvernement zou van zijnen kant zeer gaarne de hand leenen tot elke schikking, die zou kunnen strekken, eensdeels om aan Pruissen waarborgen te geven van gelijke waarde als de in 1841 verworvene, en anderdeels om het weder op eene plaats te brengen, welke met hare onafscheidelijke gevaren en voordeelen onophoudelijk door ons aan Pruissen aanbevolen en toegewenscht is.

De Fransche minister besluit zijn schrijven aldus: »Het Berlijnsche kabinet heeft derhalve alleen aan zich zelf de positie te wijten waarin het zich bevindt, en die het des verkiezende wijzigen kan. De Duitsche Staten van den tweeden rang zullen zich dus niet laten overreden om ons te laste te leggen dat wij middellijk het gewigt van hun eedgenootschap hebben willen verminderen door opzettelijk eene der beide groote Duitsche mogendheden uit te sluiten van Europa's toekomstige schikkingen."

—Het onderstaande is ontleend aan een voor Sebastopol den 17den Januarij gedagteekend schrijven, hetwelk door het dagblad van het Fransche ministerie van marine, den *Moniteur de la Flotte*, wordt medegedeeld: »Het Russische observatieleger verroert zich niet; de divisie van den generaal Liprandi heeft sedert omstreeks eene maand hare positie aan de Tschernaya verlaten, om eene vaste positie in te nemen op een hoog vlak ten oosten der citadel, aan de voorzijde der puinhoopen van Inkermann. Zij zijn daar over eene linie van omstreeks drie kilometers in front gelegerd, met de linker flank tegen een woud leunende en van voren door verschansingen gedekt. Het corps van Liprandi wordt op omstteeks 80,000 man begroot. De manschappen van hetzelve houden verblijf in kuilen die in den grond gegraven, met boomtakken overdekt en met een kleinen schoorsteen voorzien zijn; in dat verblijf heeft de Russische soldaat brandhout in overvloed om zich te verwarmen; maar hij schijnt veel te lijden door regen en gebrek aan levensmiddelen. Het is dan ook niet bevreemdend dat er vele zieken onder hen zijn."

Engeland.

De graaf van Winchelsea heeft in het Hoogerhuis geprotesteerd tegen de handelingen van de correspondenten van Engelsche dagbladen in de Krim, waardoor aan den vijand daadzaken zijn geopenbaard, die voor het welslagen der operatien van de geallieerde legers onbekend hadden behooren te blijven. Ook heeft hij zich beklaagd, dat de correspondent van den *Times* zijn rantsoen levensmiddelen heeft ontvangen van de intendance in de Krim.

De *Times* heeft daarop met hevigheid geantwoord. Het is waar zegt dat blad, dat onze correspondent gratis op een transportschip naar Malta is vervoerd. Maar aan hoeveel afgevaardigden is, als touristen, niet hetzelfde te beurt gevallen? Het is waar, dat onze correspondent eenige rations beschuit en varkensvleesch heeft ontvangen op het oogenblik, dat levensmiddelen voor 100,000 man in de haven van Balaklava bedierven. Maar men zij tevreden, die rations zullen betaald worden. De *Times* zal niets aan de regering schuldig blijven. Doch Engeland zal noch de 20,000 p. st. vergeten, welke voortgesproten zijn uit de inteekening, welke door dit dagblad voor de gewonden is geopend, noch het regiment, dat op kosten van een zijner uitgevers uitgerust is. Engeland zal dit alles nog minder vergeten, nu het weet, dat men aan den historieschrijver van den tegenwoordigen veldtogt eene portie vleesch geweigerd heeft.

In de *Amsterdamsche Courant* van den 31 Januarij ll., lezen wij volgend artikel:

IRA ALDRIDGE, de zwarte tooneelkunstenaar.

Ira Aldridge, de neger-akteur, wiens roem eene wereld-vermaardheid heeft erlangd, wiens voorstellingen in Groot-Brittannië en Duitschland eene aaneengeschakelde reeks van triomfen waren, de kunstenaar wiens talenten door duitsche vorsten van den eersten rang naar waarde zijn erkend, zal zich over eenige dagen binnen de muren bevinden van Amsterdam, van onze de kunsten huldigende stad, die reeds menige wereld-vermaardheid ontving, doch zich nog niet mogt beroemen op het tijdelijk bezit van een uitstekend kunstenaar, behoorende tot dat ras van menschen welks verdediging de filantropische Harriet Becher-Stowe met zoo veel vuur heeft op zich genomen. De *Negerhut* der begaafde Amerikaansche schrijfster is door millioenen handen gegaan, en hare fantazie moge op menige bladzijde de feiten te sterk gekleurd hebben, het blijft nogtans eene de menschheid onteerende waarheid, dat het lot

van den neger allerjammerlijkst is, en dat de nieuwe wereld de kinderen van een deel der oude wereld als veile koopwaar aan den man brengt, als vee, als slaven beschouwt, alleen omdat de zon ze zwart heeft gekleurd.

Hebben wij noodig te doen uitkomen wat het zeggen wil, zich van dien laagsten trap der menschheid, worstelende tegen de ijsselijke branding des vooroordeels, tegen de alles vernielende golven der verachting, te verheffen tot eene hoogte, alwaar alleen de meest begaafden, de uitstekendsten van het edelste menschenras eene plaats innemen, en zich op dat standpunt zóó te toonen, dat de verachter zelf genoodzaakt is in ontzettende verstomming de knie te buigen? Wij vertrouwen dat onze lezers die schildering niet noodig zullen hebben, om met bewondering te staren op den man, van wiens merkwaardigen levensloop wij zeer beknopt in deze regelen het voornaamste mededeelen.

Ira Aldridge is een der nakomelingen van de hoofden van den stam der Fulahs, die den oever van den Senegal op Afrika's westkust bewonen. Zijn grootvader, insgelijks opperhoofd van dien stam, door een zendeling bekeerd, trachtte het licht der beschaving onder de Fulahs te verspreiden; doch opstand en burgerkrijg waren het gevolg zijner edele pogingen, en hij zelf viel met al zijne aanhangers als het offer van den strijd. — Zijn eenige zoon, Daniel Aldridge, de vader van Ira, was drie dagen voor deze verschrikkelijke gebeurtenis met den zendeling naar Amerika vertrokken. Daniel ontving zijne opleiding in Shenectady-college bij New-York, werd Christen en sedert zelf bedienaar des Goddelijken woords, en bleef in Amerika zoolang zijns vaders moordenaar regeerde. Naauw was hem het overlijden des overweldigers bekend, of hij verlangde naar zijne geboortegrond terug te keeren, om zich aan het hoofd van zijnen stam te stellen en Christendom en beschaving onder de Fulahs ingang te doen vinden. Zijn besluit was genomen en werd volvoerd. Met zijne jeugdige vrouw, ook eene zwarte, scheepte hij zich in naar Afrika. Helaas! hem trof insgelijks ongeluk en ellende. Zijne pogingen leden schipbreuk, een nieuwe burgeroorlog brastte uit, en Daniel werd geslagen. Man en vrouw en hun zoon Ira, die eene maand na de terugkomst op Afrikaanschen bodem het levenslicht had aanschouwd, bragten negen jaren van smartelijke beproeving door, ten doel aan den haat en de vervolgingen hunner vijanden, en verscholen bij trouwe aanhangers, die daardoor niet zelden zich zelven in het grootste gevaar bragten.

Na verloop van die negen jaren gelukte het den vlugtelingen Afrika weder te verlaten. Kort vóór hun vertrek was de jeugdige Ira bijna herkend geworden. Hij speelde namelijk voor de hut waarin zij verborgen waren, toen eenige oorlogsmannen voorbij kwamen, die, opmerkzaam geworden door zijne gelijkenis op zijnen vader, hem van nabij beschouwden, en vroegen wie hij was. Plotseling verscheen de bewoonster der hut en zeide dat hij haar kleinzoon was; — Ira was gered.

In Amerika teruggekeerd, wijdde Daniel Aldridge zich als vroeger aan zijne roeping van arts des gemoeds, en den 25 September 1840 overleed hij te New York, den eernaam van een »braaf geestelijke" nalatende. De moeder van Ira was reeds in 1818 gestorven; zijn broeder, de eenige van een aantal kinderen, die met hem haar overleefde, werd voor eenige jaren te New Orleans vermoord. Ira Aldridge was door zijnen vader insgelijks voor de kerk bestemd; doch reeds als jongeling verried zich in hem onbedwingbare zucht voor het beroep dat hem sedert eene schitterende loopbaan verschafte. In de school overtrof hij al zijne medeleerlingen in de deklamatie, en vertelde men hem van tooneelvoorstellingen, dan werd zijne verbeeldingskracht daardoor zoo opgewekt, dat zijne vurigste begeerte was eens zulk eene voorstelling bij te wonen, en toen eindelijk die wensch bevredigd werd, beslist ook Ira's eerste bezoek in den schouwburg het toekomstig lot van onzen held. Hij zelf verklaarde; »dat hij toen verrukt, verbaasd, betooverd aan den grond genageld was door hetgeen hij had gezien en gehoord, en dat in heerlijkheid al zijne verwachtingen had overtroffen." Het was onherroepelijk besloten; hij moest tooneelspeler worden.

Hoe echter daartoe te geraken? Is niet de zwarte uitgesloten van elke plaats, waar de blanke uitspanning geniet? Maar in één enkelen schouwburg, in het Park te New-York, is op de hoogste gaanderij een donker hoekje, alwaar het den negers, die pariaas van het menschelijk geslacht, vergund is, op elkander gepakt de voorstelling bij te wonen. Hoezeer onophoudelijk daar verschijnende, was Ira echter niet in gelegenheid het beste te zien; doch wat hij zag maakte hij zich ten nutte en weldra debuteerde hij in een partikulieren schouwburg *Rolla* in Sheridans *Pizarro*. Alle vertooners behoorden tot het negerras, en de eerste proef viel zoo goed uit, dat het zwarte gezelschap, waarvan Ira Aldrige de ziel was, *Rome en Julia* studeerde en de algemeene aandacht tot zich trok.

Het duurde niet lang of het zwarte tooneelgezelschap moest zijne voorstellingen staken, die de afgunst hadden gewekt van Stephan Price, een schouwburg-direkteur, wiens pogingen om Ira en zijnen troep te onderdrukken, natuurlijk in de bestaande omstandigheden — het woord Neger — het door hem gewenschte gevolg hadden. Den jeugdigen Aldridge was nu alle zelfstandigheid op het schouwtooneel ontnomen, doch de zucht om vreemde kunstenaars te zien, bleef hem bij. Het toeval ondersteunde hem in de bevrediging van dien wensch. Een zijner makkers bragt alle dagen voor den akteur Wallach diens kostuum naar den Chatam-schouwburg. Ira Aldridge wist de vriendschap van dien boodschapper te winnen, en werd door zijne tusschenkomst in de gelegenheid gesteld nu en dan achter de koelissen, elk woord, elk gebaar van den kunstenaar op te vangen. Hij was op het punt van alle dagen toegang te verkrijgen, toen plotseling zijn vriend aan de gele koorts stierf. Ira werd in de plaats van den overledene Wallacks loopjongen.

Daniel Aldridge vond echter geen behagen in die betrekking voor zijnen zoon, en plaatste hem op dezelfde school waar hij Daniel, zijne opleiding tot den geestelijken stand had genoten. De zwarte huidkleur van den student in de theologie was ook op die school een beletsel, en men was genoodzaakt hem elders te zenden. De hoogeschool te Glasgow in Schotland ontving onzen Ira. Daar maakte hij, door ijver en vlijt geholpen door een vlug bevattings vermogen, de bewonderenswaardigste vorderingen, en werd hij onder prof. Sandfort, voor latijnsche opstellen met het eermetaal bekroond. Met dat alles bleef het kunstenaarsvuur dat in hem gloeide hevig branden, en niets was in staat het te blusschen, weshalve de studiën moesten worden gestaakt. Vast besloten zijn geluk op de planken te beproeven, in weerwil zijner zwarte kleur, begaf hij zich, anderhalf jaar na zijne komst in Schotland, naar Engeland. Zijne vooruitzigten waren wel is waar luttel, hij bezat slechts één brief van aanbeveling van Wallack, — doch hij had moed en was vastberaden.

Voor de eerste maal trad hij op in het *Royalty Théatre* te Londen, toenmaals onder de direktie van Dunn. De Brit stoorde zich niet aan de kleur des Ethiopiërs en zijn debuut in *Othello* verwierf hem zoo veel bijval, dat Leclerc hem bij het *Coburg-Théatre* engageerde. Ook daar oogstte hij lauweren in verscheidene rollen, o. a. *Oronoko*, *Gambia*, *Zarambo* enz.

Op zekeren avond in de *Slaven* den *Gambia* gespeeld hebbende, werd hij door een zijner vrienden uitgenoodigd, in eene loge te komen, om te worden voorgesteld aan eene familie die van de levendigste belangstelling in zijn spel blijk gaf. In die loge bevond zich ook eene dame, op wie geest en spel van den Moor zulk eene tooverwerking had uitgeoefend, dat Ira Aldridge deze dame, de dochter van een parlementslid, zes weken daarna als bruid naar het echtaltaar voerde. Sedert dien tijd heeft de dochter van Albion als eene trouwe en teedermiinnende gade den zoon van Ethiophië, vergezeld, en den roem en de onaangenaamheden der kunstenaars-loopbaan met hem gedeeld.

Ofschoon nu tot eene zekere hoogte gekomen, waagde hij het nog niet om in het hart van Londen zelf met de koryfeën der tooneelspeelkunst naar den palm te dingen. Hij vergenoegde zich met het spelen op schouwburgen van den tweeden rang en in de provinciën. Zijn talent was overal bekend, hij werd reeds »de afrikaansche Kean" genoemd, en toch was en bleef zijne zwarte huid zijne grootste vijandin, die alleen oorzaak was dat hij te Dublin geen engagement kon krijgen. Calcraft de direkteur, vond het te »smakeloos, een zwarten akteur op het tooneel te brengen." Toen Ira echter zelf te Dublin kwam en met Calcraft sprak, werden hem zeer veel gastrollen toegezegd. Maar op hetzelfde tijdstip werd Edward Kean daar verwacht, en daar deze ongaarne zag dat men zijne hoofdrollen door anderen liet vervullen wilde men Aldridge die van *Zanga* in plaats van *Othello* geven. De moor echter bleef bij zijnen eisch.

In December 1831 trad hij dan voor het eerst in een schouwburg van den eersten rang op. De schitterendste uitslag was het verdiende loon zijner volharding. De zaal dreunde onder de toejuichingen; de drukpers bazuinde zijnen lof uit. Kean zelf zag Aldriges spel, bewonderde het en gaf zijnen zwarten kunstgenoot een aanbevelingsbrief voor Bellamy, den directeur van den schouwburg te Bath. In dezen brief, gedagteekend 3 Januarij 1832; noemt Kean onzen held »den Afrikaanschen Roscius." Aldaar behaalde Ira niet minder roem, waarna hij in den zomer van 1833 te Dublin terugkwam. Hij speelde er in Schillers *Fiesko* en later te Edinburg den *Shijlock*.

Met een zoo gevestigden roem kon Ira Aldrigde te Londen optreden. Zeven jaren nadat hij de hoofdstad van zijn tweede vaderland verlaten had, keerde hij er terug, en verscheen in *Convent-Carden*, alwaar hij twee avonden achtereen het publiek tot de hoogste geestdrift bragt door zijn voortreffelijk spel als *Ohtello*. Doch daarbij bleef het. Hetzij afgunst van de tooneelisten van den direkteur Laporte

hetzij diens meening dat het toch zot was een zwarte te doen spelen, — genoeg, Ira's naam verscheen niet weder op het aanplakbiljet van *Covent Garden*. Slechts in het *Surrey-theatre* trad hij nog tweemaal op en daarna verliet hij Londen. Een *canard à la Tartare* — de lezer vergeve ons dezen anachronismus — bragt hem uit de provincie in de hoofdstad terug. Een dagblad meldde namelijk den dood van den Afrikaanschen Roscius: een wagen, waarin hij zat op eene reis van de eene plaats naar de andere, zou omgevallen, en Ira van een 120 voet hoogen rotsmuur in de diepte gestort en jammerlijk omgekomen zijn. Deze logen bragt zijnen naam weder op ieders lippen, en toen het bekend was dat Aldridge nog leefde, eischte de *Era*, een Londensch theater-blad, den » koning van het tooneel" op, zich naar Londen te begeven. Deze openbare uitnoodiging werd door verscheidene andere gevolgd en op nieuw sloot Ira een verbindtenis bij het *Surreij-theatre*. De schouwburg behoort nu wel is waar niet tot de voornaamsten van Londen, en weinig werd gedaan om de verdere loopbaan van den moor schitterend te bestendigen, doch hij bleef altijd, zoo als hij nog is, de groote man, en Ira Aldridge, van wien de geestige *Punch* zeide: *Ira est furor brevis*, werd, niettegenstaande zijne tegenstanders, niettegenstaande het schandelijke vooroordeel tegen zijne afkomst en kleur, door bevoegde beoordeelaren gewaardeerd, en de grootste Londensche bladen, zoo als de *Morning Herald*, de *Morning-Advertiser*, de *Morning-Post*, de *Observer* enz., waren onuitputtelijk in zijnen lof.

Dat zulk een kunstenaar, met een tooneelgezelschap, waarvan hij de beste was, op eene reis door Duitschland niet alleen het voorwerp van nieuwsgierigheid was, maar zelfs zich vereerd mogt vinden met de achting van zoo vele hooggeplaatste personen, die zijn talent wisten te waarderen, is ligt te beseffen. Berlijn, Weenen, Frankfort, Leipzig, enz. kunnen getuigen van den indruk dien Aldridges spel, als *Othello*, *Macbeth* enz., te weeg bragt. In eerstgenoemde stad, alwaar hij 3 Januarij 1853 het eerst speelde, viel hem de eer ten deel aan den koning voorgesteld te worden, die hem de gouden medaille van kunst en wetenschap verleende.

Wij vergenoegen ons met deze korte schets van het leven eens mans die het krachtigste bewijs geeft, om de menschheid te overtuigen, dat 's menschen geest overal dezelfde is. Wij willen, in afwachting van hem te zien, alleen hier nog bijvoegen dat een duitsch schrijver het volgende van hem zegt: »In het blijspel is Aldridge komiek, in het treurspel hoog ernstig. Het ebbenhout wordt glinsterend, de gloeijende kool werpt vonken af. Zijn gelaat is steeds de trouwe spiegel zijner ziel. Scherp weet hij de grenzen tusschen het kluchtige en het verhevene te trekken..... hij is een *kunstenaar!*"

Wij zeggen der direktie van den hoogduitschen schouwburg op de Erwtenmarkt dank, dat zij voor geene opofferingen is teruggedeinsd om een man als Ira Aldridge, zulk een feniks, aan ons te doen kennen. Het ware te kort doen aan den kunstzin onzer stadgenooten, indien wij deze regelen besloten met eene aanbeveling. De naam van den afrikaanschen Roscius, de naam van den door Kean bewonderden Ethiopiër maakt elke aanprijzing overbodig.

Wij eindigen dus dit opstel, doch kunnen de pen niet nederleggen, zonder voor onze lezers nog eene hoogst merkwaardige bijzonderheid uit des kunstenaars leven te hebben opgeteekend. Zij is deze: In 1838 werd in het huis der gemeenten te St. Domingo een adres aangenomen, waarbij Ira Aldridge de gelukwenschingen van het Huis werden aangeboden, dat hij de heerschende meening: *de neger zij voor alle beschaving onvatbaar*, zoo krachtig logenstraft. Dezelfde vergadering benoemde hem tevens tot buitengewonen adjudant van den toenmaligen president der republiek, en de akte van aanstelling werd den tooneelheld, destijds te Londen, door den konsul van St. Domingo overhandigd.

INGEZONDEN.

Naar luid van met de laatste Mail ontvangene Nieuwsbladen uit Monserrat van den 10n. December ll. moet de cholera op de eilanden *St. Vincent* en *St Kitts* op eene verschrikkelijke wijze geheerscht hebben. — Bijna twee derde der populatie van eerstgemelde plaats is door die plaag ten grave gedaald.

De drie eerste dagen woedde die ziekte te *St. Kitts* het ergst en maakte 600 slagtoffers. Van eene stad op dat eiland bleef, na verdwijning der cholera, slechts d r i e inwoners over. Op sommige plantaadjen was er geen enkele neger meer aanwezig.

Opmerkelijk is het dat gedurende die catastrophe *geen* der *blanke*-bevolking aan die ziekte is gestorven.

Waar reinheid op het ligchaam, in de huizen en op de binnenplaatsen in acht genomen wordt, schijnt die plaag geen vat te hebben.

Op grond van dit laatst aangehaalde, maken wij opmerkzaam, dat bij de schouwing, die eerstdaags van wege onze Policie gedaan zal worden, men zich binnen op de erven in de stad, begeve, ten einde onderzoek te doen, naar de gesteldheid der bewoonde en onbewoonde percelen. De ingezetenen zullen zich hiertegen niet verzetten, dewijl de bedoelde inspectie ten algemeene nutte zal strekken. De toestand van sommige erven, vooral in de buitenbuurt is beklagenswaardig; velen zijn begroeid met boom- en struikgewas en worden als algemeene vuilnisplaatsen gebezigd. Het is dus wenschelijk, dat bij het heerschen eener epidemie, zoo als thans het geval is, de openbare reinheid, in alle opzigten, in het oog gehouden worde.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 19 dezer, de Eng. schoener *Ladij of the Night*, kapt. G. Anderson, van Demerarij. Passagier: De Heer E. N. Reijniger.

Den 20sten, het Fransche stoomschip *la Vedette*, komm. Clement, van Caijenne.

Vertrokken.

Den 21sten, de kol. schroefstoomboot *Paramaribo*, naar Demerarij.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Louisa Christina, kapt. L. C. Peters, adres bij H. Degenhard.

Plata, kapt. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Eliza, kapt. Visser, adres bij M. D. Huidekoper.

Noord-Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

ADVERTENTIEN.

Algemeene Vergadering van de meerderjarige Mans-Ledematen der *Hervormde Christelijke Gemeente*, op V r i j d a g den 23 dezer, des morgens ten *negen* ure, in het Kerkgebouw der Gemeente.

Namens de waarnemende Kerkelijke Commissie der Hervormde Christelijke Eeredienst,

B. C. VAN DEN ENDE,

Secrtaris.

Ten voordeele der

Surinaamsche Maatschappij

van

WELDADIGHEID,

voor *twee derde* en *een derde* voor zich,

zal **S. H. BOAS,**

op

***ZATURDAG*, 24 Maart 1855,**

in het Tooneel-Gebouw THALIA geven

Eene buitengewone Harlequinade:

PANTALON KUIPER,

of

De Tooverkracht van Harlequin.

Kunstmatig Toover-Ballet • Pantomime

in 2 bedrijven.

Nog nooit alhier vertoond.

Het *Finale* van het Ballet zal zijn: een *Bal masqué en Costume.*

Aanvang precies ten HALF ACHT ure.

Prijzen der Plaatsen.

Loge f 2. *Balcon f* 1,50. *Parterre f* 1.

Kinderen h a l v e prijs.

(4209)

AVIS.

Le 26 Mars, à 11 heures du matin au Bureau du Sécrétaire du Gouvernement, le conseil d'administration de l'Aviso à vapeur de la Marine Française *la Vedette*, procédera à l'adjudication, sur soumissions cachetées, de **15,000 LITRES** de **TAFIA (4,126 GALLONS)** nécessaires aux établissemens pénitentiaires de la Guijane Française.

Les personnes qui désireraient se rendre adjudicataires devront consulter le cahier des charges et le modèle de soumission déposés au Bureau du Sécrétaire du Gouvernement.

A Paramaribo, Vedette, *le* 21 *Mars* 1855,

L'officier d'administration,

(3918) F. MALCOR.

[4241] De Ondergeteekende vraagt te **KOOP** tegen den *hoogsten marktprijs*:

DRIE HONDERD HALVE LEGGERS

DRAM.

EDUARD KöLLE.

De verloting van de Voorwerpen in de Loterij van **G. OPPENHEIMER**, is bepaald op ZATURDAG AVOND, te *acht* uur, in de *Surinaamsche Handel- en Zeevaart Societeit.* — Degenen, die nog niet in het bezit hunner nommers zijn, worden herinnerd zich, door betaling hunner loten, van dezelve te voorzien. (4243)

(4242) Aan boord van het Nederlandsch Schip *Louisa Christina*, gevoerd door kapt. L. C. PETERS, zich bevindende *eene* **KIST** gemerkt E. G. VT. waarvan geen Loscedul bezorgd en de eigenaar onbekend is, zoo verzoekt genoemde kapitein dengeen, die op gemelde kist aanspraak heeft, zich ten spoedigste, met overlegging der noodige bewijzen, bij hem of ten huize van H. DEGENHARD aan te melden, en dezelve, tegen vergoeding van de kosten dezer Advertentie, in ontvang te nemen.

Paramaribo, *den* 21 *Maart* 1855.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**